

HZNe glasilo

Broj 6/2015

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Nove verzije norma ISO 9001 i ISO 14001 pobudjuju pozornost u novom izdanju ISO focusa

CEN i CENELEC pridonose stvaranju netoksičnog okoliša

Četvrta balkanska konferencija o normizaciji

Kako ISO-ove norme mogu pomoći u borbi protiv klimatskih promjena

Javno komentiranje nacrta norma (CDVs)

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 7. 2015.

ISSN 1847-4217

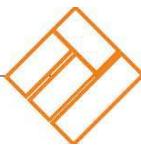
URL: <http://www.hzn.hr>

Izdavač:	Hrvatski zavod za norme MB: 1957406 OIB: 76844168802	PROSLOV Poštovani čitatelji! U ovome broju HZN e-glasila možete u Novostima iz HZN-a pogledati naš stalni prilog o članovima HZN-a te izvještaje o skupovima kojima je Hrvatski zavod za norme bio domaćin od 21. do 23. listopada 2015. godine: četvrta Balkanska konferencija o normizaciji i ISO-ov regionalni seminar za IT administratore.
Glavni urednik:	Sjedište: Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb Telefon: 01/610 60 95 Telefax: 01/610 93 21 Miran Škerl, ravnatelj HZN-a	U rubrici Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija iz IEC-a, izdvajamo prilog <i>Norme daju zamah javnoj politici</i> , konferenciji i radionici održanoj u Ženevi 2. i 3. studenoga, a čiji su domaćini bili IEC, ISO i UNCE.
Pomoćnik glavnog urednika:	Vladimir Jaram	Iz ISO-a donosimo više priloga, a izdvajamo priloge <i>Nove verzije ISO 9001 i ISO 14001 pobuđuju pozornost u novome izdanju ISOfocusa i Kako ISO-ove norme mogu pomoći u borbi protiv klimatskih promjena.</i>
Tehnički urednik:	Vladimir Jaram	U novostima iz CEN-a i CENELEC-a donosimo informacije o akcijama europskih normizacijskih organizacija i doprinosima stvaranju netoksičnoga okoliša.
Uredništvo:	Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Miran Škerl	U novostima iz ETSI-ja donosimo obavijesti o 66. općoj skupštini ETSI-ja.
Lektura:	Ivana Canosa	Na kraju, u rubrici Osobne obavijesti, možete pročitati prilog prigodom odlaska gospodina Mirka Vukovića u mirovinu. Gospodin Vuković bio je aktivna sudionik u osnivanju normizacijskog sustava u RH te je dao značajan doprinos stvaranju ugleda naše institucije na domaćoj i europskoj razini.
Korektura:	Sandra Knežević	
Grafička obrada naslovnice:	Vladimir Jaram	
Grafička priprema:	Vladimir Jaram, Sandra Knežević	
Izlazi:	dvomjesečno	Ugodno čitanje!
Uređenje	2015-12-31	V. Jaram pomoćnik glavnoga urednika

Opremu tekstova obavlja uredništvo. Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme. Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojemu su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

Sadržaj 6/2015

Proslov	2
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	4
• Četvrta balkanska konferencija o normizaciji	5
• ISO-ov regionalni seminar za IT administratore	7
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• Norme daju zamah javnoj politici	8
• Javno komentiranje nacrtova norma (CDVs)	9
ISO	
• Poboljšanje kvalitete medicinskih proizvoda	10
• Nove verzije norma ISO 9001 i ISO 14001 pobuđuju pozornost u novome izdanju <i>ISOfocusa</i>	11
• Norme za strojeve koji se upotrebljavaju u proizvodnji hrane za životinje utiru nove puteve	12
• Kako ISO-ove norme mogu pomoći u borbi protiv klimatskih promjena	14
CEN i CENELEC	
• CEN i CENELEC pridonose stvaranju netoksičnog okoliša	16
ETSI	
• Održana 66. opća skupština ETSI-ja	17
Osobne obavijesti	
• Odlazak gospodina Mirka Vukovića u mirovinu	21

Naslovnica: *Novosti i priopćenja iz regionalnih i međunarodnih normizacijskih organizacija*

HZN Oglasnik za normativne dokumente (A1-A82)

ISSN 1847-4217

Novosti iz HZN-a

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja prosinca 2015. godine.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2015-06-18	2015-12-17
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	10	8
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova	10	8
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	181	170
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	21	20
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	10	7
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	1	1
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	21	21
Fizičke osobe – pojedinci	28	27
Obrt – fizičke osobe	5	4
Tijela državne uprave	52	52
Ukupno redovnih članova	324	307
Ukupno članova HZN-a	334	315

Na temelju članka 25. Statuta Hrvatskog zavoda za norme, a u vezi sa člankom 16. Pravilnika o članstvu u Hrvatskom zavodu za norme, Upravno vijeće HZN-a je na svojoj 19. sjednici održanoj 27. studenoga 2015. donijelo Odluku o prestanku članstva u HZN-u zbog neizvršavanja obveza člana – neplaćanja članarine za ukupno 17 članova Hrvatskog zavoda za norme

NOVI ČLANOVI

Vrsta članstva: REDOVITO ČLANSTVO

FIZIČKA OSOBA - POJEDINAC

1. Marinko Kramarić, Zagreb
2. Branko Ferenčak, Stubičke Toplice
3. Krešimir Bogadi, Zagreb
4. Robert Horvath, Zagreb

ČLANOVI KOJI ODUSTAJU OD ČLANSTVA

1. 3k d.o.o., Zagreb
2. GME uslužni obrt, Sunja
3. Benetton Tekstil d.o.o., Labin
4. Tenzor d.o.o., Zagreb
5. Kristina Klarić, Dugo Selo
6. Miljenko Klarić, Dugo Selo
7. Nosive strukture d.o.o., Zagreb

PRAVNA OSOBA KOJA OSTVARUJE DOBIT

1. Tondach Hrvatska d.d., Bedekovčina

Četvrta balkanska konferencija o normizaciji

Hrvatski je zavod za norme (HZN) bio od 21. do 23. listopada 2015. godine domaćin četvrte Balkanske konferencije o normizaciji pod radnim naslovom *Elektronički alati i usluge za komunikaciju između svih sudionika nacionalne normizacije*. U ime ministra gospodarstva, konferenciju je otvorio gospodin Alen Leverić, zamjenik ministra.

Na konferenciji su osim domaćina, predstavnika Hrvatskoga zavoda za norme, sudjelovali predstavnici nacionalnih normirnih tijela Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije, Srbije, Turske i Kosova. Kao poseban gost na konferenciji je sudjelovao gospodin Tore Bloch Trondvold, predsjednik CENELEC-a i predsjednik Upravnog odbora CEN/CENELEC-a koji je održao uvodno izlaganje o važnosti uključivanja gospodarstava i dionika zemalja balkanskog područja u europsku normizaciju.

Tore Bloch Trondvold

Svi sudionici ovogodišnje Balkanske konferencije o normizaciji, osim predstavnika Kosova koji su imali status posebnog gosta, potpisali su Protokol o suradnji koja će omogućiti lakši pristup u rješavanju srodnih problema te olakšati stavljanje tehničkih proizvoda na tržiste ili u uporabu, kao i pružanje usluga među unutarnjim tržištima država potpisnica. Protokol će naknadno potpisati predstavnici albanskog, rumunjskog i moldavskoga normirnog tijela koji su bili spriječeni sudjelovati na konferenciji.

Nakon potpisivanja protokola, prvog dana konferencije, uslijedila su panel izlaganja o aktivnostima

Hrvatskog zavoda za norme za malo i srednje poduzetništvo te o dostupnosti norma i ostalih normativnih dokumenata s pregledom trenutačne situacije u pogledu nacionalnih praksi o povredi autorskih prava na norme odnosno o zahtjevima za besplatnom dostupnošću norma na koje upućuje europsko odnosno nacionalna zakonodavstva. Izlaganja su održali predstavnici Hrvatskoga zavoda za norme, gđa Ana Marija Boljanović i g. Nenad Nikolić.

Drugog su dana konferencije održane tri panel diskusije koje su pokrivale teme o zaštiti autorskih prava na norme, elektroničkim komunikacijskim alatima i aplikacijama koje se upotrebljavaju u nacionalnim normirnim tijelima. Izlaganja su održale predstavnice Instituta za normizaciju Srbije, gđa Violeta Nešković Popović, predstavnica Turskog instituta za norme, gđa İlknur Sanlı te predstavnica Hrvatskoga zavoda za norme gđa Ana Marija Boljanović.

Na samom kraju službenog dijela drugog dana konferencije, doneseni su sljedeći zaključci: dogovor o izradi akcijskog plana prema Protokolu o provođenju stalne inicijative za jačanje svijesti, posebno u tijelima državne uprave, o zaštiti autorskih prava na norme te nastavak i jaču suradnju među predstavnicima Balkanske konferencije.

Novosti iz HZN-a

Predstavnici normirnog tijela Srbije najavili su da će biti domaćini Balkanske konferencije 2016. godine, a predstavnici Turskog instituta za norme domaćini konferencije 2017. godine.

Također je zaključeno da zajednička suradnja predstavnika Balkanske konferencije o normizaciji može pridonijeti uspješnjemu predstavljanju zajedničkih interesa i ciljeva država sudionica na europskoj razini.

Treći dan trajanja balkanske konferencije bio je predviđen za razgledavanje centra grada iz autobusa, za šetnju po Gornjem gradu u pratnji turističkog vodiča i za neformalno druženje.

ISO-ov regionalni seminar za IT administratore

Hrvatski je zavod za norme (HZN) od 21. do 23. listopada 2015. godine bio domaćin regionalnog seminara Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO). Regionalni seminar ISO-a za IT administratore održavao se u dvorani Hotela International u Zagrebu.

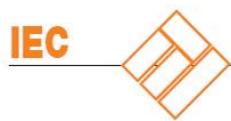

Sudionici ISO-ova regionalnog seminara za IT administratore stjecali su nova znanja i vještine nužne za obavljanje poslova administratora podataka i korisničkih računa, uključujući upravljanje ulogama korisnika u ISO-ovim tehničkim odborima, pododborma i radnim skupinama u sklopu ISO-ove aplikacije *ISO Global Directory*, a također i osnivanje i upravljanje nacionalnim zrcalnim odborima. Sudionici su također dobili informacije o novim e-uslugama odnosno o načinu na koji ISO može pružiti tehničku podršku svojim članovima – nacionalnim normirnim tijelima u njihovu radu na nacionalnoj razini.

Na trodnevnom ISO-ovom regionalnom seminaru bili su prisutni: Anita Reči (Albanija), Ruben Azaryan (Armenija), Zvjezdan Šehovac (Bosna i Hercegovina), Melanija Grubić Sutara (Hrvatska), Francisca Bagović (Hrvatska), Duška Vargović (Hrvatska), Stanislava Vaitkeviciene (Litva), Anastasia Pislar (Moldavija), Rada Dondić (Crna Gora), Zorica Knežević (Srbija), Tode Temov (Bivša jugoslavenska Republika Makedonija), Anna Martynenko (Ukrajina) i trener ISO-a Javier Liñares (Švicarska).

Novim funkcionalnostima elektroničkih aplikacija koje ISO pruža svojim članovima, normizacijski bi proces trebao postati učinkovitiji i pregledniji za sve korisnike, a samo administriranje jednostavnije i brže.

Norme daju zamah javnoj politici

IEC, ISO i UNECE domaćini konferencije i radionice u Ženevi 2. i 3. studenog 2015.

Ženeva, Švicarska, 2.11.2005. – Međunarodne norme pomažu vladama i tijelima koja donose propise da ostvare ciljeve javne politike, a za to je ključan učinkovit dijalog. To je jedan od zaključaka stručnjaka na konferenciji o normama i politici koja je danas održana u Ženevi.

Konferencija 'Using and referencing International Standards to support public policy' (Upotreba i pozivanje na međunarodne norme kao potpora javnoj politici), kojoj su domaćini bili IEC, ISO i UNECE, bavila se brojnim načinima na koje norme mogu koristiti tvorcima politike osiguravajući povjerenje u tehničke specifikacije i sigurnosne zahtjeve i pomažući u ispunjavanju preuzetih obveza u području politike.

U jednodnevnom događaju sudjelovali su stručnjaci u politici i normizaciji te direktori velikih organizacija kao što su Philips i Nestlé zaduženi za tehnička pitanja i pitanja propisa. Obrađene su, između ostalog, sljedeće teme: važna uloga međunarodnih norma u sigurnosti hrane i trgovini hranom; globalni tehnički okvir za energetsku učinkovitost; industrija medicinskih proizvoda i upotreba norma u ispunjavanju obveza na globalnoj razini povezanih s održivošću i smanjenjem rizika od katastrofa.

Glavni tajnik i generalni direktor IEC-a Frans Vreeswijk istaknuo je da je elektron jednak u cijelom svijetu. Propisi za električne i elektroničke instalacije mogli bi biti mnogo uređeniji nego što su danas.

"S mnogima od današnjih velikih izazova suočen je cijeli svijet, primjerice s univerzalnim pristupom energiji, ublažavanjem i oporavkom nakon katastrofa ili potrebom za pametnijim gradovima. Međunarodne norme mogu pomoći tijelima koja donose propise da potaknu rješenja koja mogu zajednički funkcionirati, sigurnija su, jeftinija i lakša za održavanje i popravke. Ovom se konferencijom potiču tijela koja donose propise da sudjeluju u procesu izrade norma, olakšaju njihovo nacionalno prihvaćanje i potaknu gospodarski razvoj."

Vršitelj dužnosti glavnog tajnika ISO-a Kevin McKinley rekao je da je važno da tijela koja izrađuju norme i tvorci politike usko surađuju ne samo da bi poduprli proces izrade norma nego i da bi norme ostale prikladne za potrebe koje trebaju ispuniti.

"Međunarodne norme osiguravaju tehničke pojedinosti i sigurnosne zahtjeve nužne za funkcioniranje dobre politike. To uključuje sve, od metoda ispitivanja do dobre upravljačke prakse i uklanjanja zapreka međunarodnoj trgovini," rekao je. "Ova je konferencija dokazala sinergiju između tijela koja

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

izrađuju norme i tvoraca javne politike i mogućnost njihovoga zajedničkog doprinosa učinkovitijoj i održivoj svjetskoj trgovini."

G. Andrey Vasilyev, zamjenik izvršnog tajnika Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, izrazio je nadu da će tri organizacije nastaviti surađivati na praktičnim rješenjima koja mogu ponuditi tvorcima politike i poduzećima, a osobito na ostvarenju ciljeva održivog razvoja koji su usvojeni na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda. Još jedno prioritetno područje nužno za uspješnu suradnju među tim organizacijama po njegovom su mišljenju aktivnosti povezane s podizanjem svijesti i obrazovanjem, kako bi se osigurala prepoznatljivost i provedba norma koje izrađuju UN i normizacijske organizacije.

Pojedinosti o konferenciji i predavačima mogu se naći na [internetskoj stranici](#) konferencije. Pročitajte više o tome kako [međunarodne norme ISO-a i IEC-a podržavaju javnu politiku](#).

(Izvor: <http://www.iec.ch/newslog/2015/nr3915.htm>, prijevod: T. Majić)

Javno komentiranje nacrtu norma (CDVs)

Dobrodošli na IEC-ove stranice namijenjene javnomu komentiranju nacrtu norma. Zašto komentirati? Zato jer ne samo da ćete imati priliku pregledati nacrt IEC-ove međunarodne norme (CDVs) više od dva mjeseca prije njezinoga konačnog nacrtu nego ćete imati priliku pomoći u oblikovanju međunarodne norme iz vašeg područja.

Započnite s komentiranjem!

LOGIN

Koristite se vašom postojećom IEC pristupnicom (login) ili stvorite novi račun ([create an account](#))

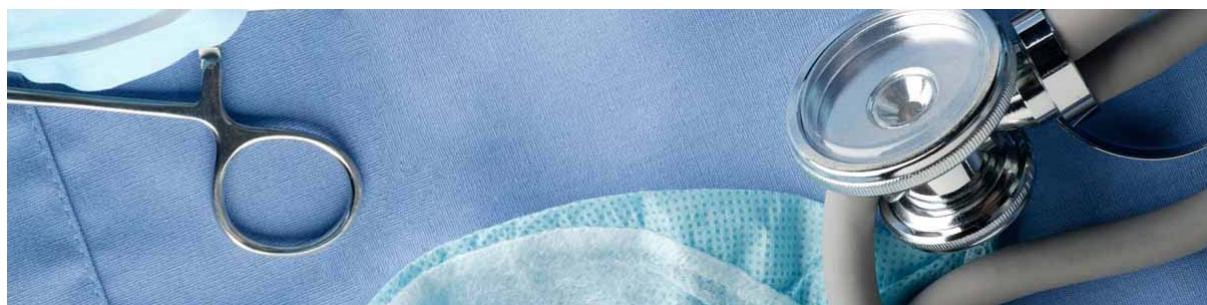
(Izvor: <http://www.iec.ch/comment/>, priredio: V. Jaram)

Poboljšanje kvalitete medicinskih proizvoda

Izrada norme za sustave upravljanja kvalitetom u industriji medicinskih proizvoda uskoro će biti dovršena.

Prihvaćamo kao gotovu činjenicu da su proizvodi koji se upotrebljavaju u bolnicama ili medicinskim centrima visoke kvalitete i ispunjavaju svoju funkciju, ali za proizvođače je rizik pogreške vrlo velik. Norma ISO 13485, *Medical devices – Quality management systems – Requirements for regulatory purposes* (Medicinski uređaji – Sustavi upravljanja kvalitetom – Zahtjevi za zakonsku namjenu), omogućuje proizvođačima da jasno pokažu sukladnost sa zahtjevima s obzirom na kvalitetu i propise, osiguravajući povjerenje potrošača i profesionalaca širom svijeta.

Međunarodna norma trenutačno se preispituje i upravo je ušla u fazu konačnog nacrta (FDIS), u kojoj države članice ISO-a imaju rok od dva mjeseca da zauzmu nacionalno stajalište i glasaju.

Wil Vargas, tajnik tehničkog odbora ISO/TC 210 koji je zadužen za preispitivanje norme, rekao je da se ona temelji na normi za sustave upravljanja kvalitetom ISO 9001, ali sadrži zahtjeve specifične za industriju medicinskih proizvoda. "Ova međunarodna norma pomoći će da se osigura globalna usklađenost zahtjeva iz propisa s obzirom na sustave upravljanja kvalitetom u sektoru i zajamčiti interesnim stranama da se zahtjevi ispunjavaju u svakoj fazi životnog ciklusa proizvoda."

Norma ISO 13485 namijenjena je organizacijama koje se bave projektiranjem, proizvodnjom, ugradnjom i servisiranjem medicinskih proizvoda i osmišljavanjem, razvojem i pružanjem povezanih usluga. Može se primjenjivati i za procjenu sposobnosti organizacije da ispuni zahtjeve, kako internu tako i procjenu od strane vanjskih subjekata, uključujući certifikacijska tijela.

Objava norme ISO 13485:2015 predviđena je za početak 2016. godine.

(Izvor: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2011, Clare Naden, prijevod: T. Majić)

Nove verzije norma ISO 9001 i ISO 14001 pobuđuju pozornost u novom izdanju *ISOfocusa*

Da bi postale i ostale najbolje, organizacijama treba sustav upravljanja koji im pomaže da na tržište isporučuju najbolje proizvode i usluge istodobno uzimajući u obzir potrebe okoliša u kojem rade. Norma ISO 9001 za upravljanje kvalitetom i norma ISO 14001 za upravljanje okolišem jedan su od temelja za uspješnu strategiju.

U izdanju *ISOfocusa* za studeni/prosinac 2015., objavljujemo najnovije komentare o novim verzijama ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015. Zatražili smo od vrhunskih stručnjaka u tom području najnovije informacije i savjete o tek prerađenim normama za sustave upravljanja. Te norme primjenjuju u cijelom svijetu milijuni velikih i malih organizacija u proizvodnji i uslugama, u javnom i u privatnom sektoru.

Upravo izdane nove verzije ISO 9001 i ISO 14001

U uvodnom komentaru, ravnatelj normizacije u Britanskoj instituciji za norme (BSI) Scott Steedman ističe koristi koje industrija ima od primjene norma za sustave upravljanja: bolji rezultati, veći ugled organizacije i, napokon, više poslova. "Zahvaljujući novim verzijama iz 2015., milijuni organizacija koje već ostvaruju koristi od primjene ISO 9001 i ISO 14001 moći će objediniti i modernizirati svoje sustave upravljanja kako bi osigurale da se ništa ne previdi," rekao je Steedman. "Usklađivanjem novih norma s vodećom praksom dovršava se važan prijelaz sustava upravljanja kvalitetom i okolišem iz starog doba, kada je upravljanje kvalitetom često doživljavano kao 'dodatak' za proizvodne tvrtke, u suvremenim alatima za poslovno upravljanje koji se može u potpunosti ugraditi na najvišoj razini svake organizacije u svijetu."

Pomoću norme ISO 9001 organizacije mogu pokazati da imaju uspostavljene odgovarajuće sustave koji im omogućuju da isporučuju uslugu kontinuirano visoke razine, a ISO 14001 pokazuje da organizacija trajno kontrolira i smanjuje opterećenje okoliša.

Što te norme za sustave upravljanja znače korisnicima širom svijeta? Kako se primjenjuju? Koje promjene/poboljšanja mogu imati najveći učinak?

Razgovarali smo s nekim od današnjih najvažnijih vođa u industriji i zamolili ih da nam kažu kojim su promjenama/poboljšanjima najzadovoljniji. Welspun i IBM objašnjavaju zašto su norme ISO 9001 i ISO 14001 dobre za posao i ističu neke od glavnih elemenata njihove primjene u svojoj tvrtki.

Dakle, ako razmišljate o primjeni novih norma ISO 9001 i ISO 14001, ne trebate tražiti dalje; pročitajte najnoviji *ISOfocus*. Nadamo se da ćete u njemu pronaći nadahnuće, znanje i nove praktične ideje.

(Izvor: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2018, Elizabeth Gasiorowski Denis, prijevod: T. Majić)

Norme za strojeve koji se upotrebljavaju u proizvodnji hrane za životinje utiru nove puteve

Nagli rast svjetskog stanovništva i sve veća potreba za hranom životinjskog podrijetla potaknuli su ubrzan razvoj proizvodnje strojeva koji se upotrebljavaju u proizvodnji hrane za životinje, a i industrije hrane za životinje općenito. Međutim, s obzirom na razlike u politici i tehnologijama u raznim zemljama, u tome području vlada velika neravnoteža. Kako bi se potaklo usklađivanje tržišnih postupaka u svijetu, osnovan je novi ISO-ov tehnički odbor (ISO/TC 293), koji će industriji osigurati norme za strojeve koji se upotrebljavaju u tvornicama za proizvodnju hrane za životinje prema recepturi.

Globalna industrija hrane za životinje

Tvornice za proizvodnju hrane za životinje nabavljaju strojeve u cijelom svijetu radi održavanja, mijenjanja, širenja ili ponovnog postavljanja proizvodnih linija. Međutim, s obzirom da ne postoje usklađene međunarodne norme za strojeve za proizvodnju hrane za životinje, svaki proizvođač proizvodi strojeve prema vlastitim specifikacijama, a svaki proizvođač hrane za životinje nabavlja ih prema vlastitim potrebama. Neusklađeni zahtjevi znatno ometaju međunarodnu trgovinu tim strojevima, pa postoji hitna potreba za međunarodnim normama kojima bi se koordinirali prekogranični poslovi.

Gospođa Lujia Han, predsjednica novoga tehničkog odbora ISO/TC 293, žali zbog neusklađenosti: "Kad međunarodna trgovina u nekoj industriji dostigne određenu razinu, nužne su međunarodne norme kako bi se koordinirala odgovarajuća tehnološka pitanja. Strojevi za proizvodnju hrane za životinje i njihovi sastavni dijelovi brojni su i raznoliki. Zbog neslaganja među zemljama oko nazivlja i primjene grafičkih simbola u području strojeva za proizvodnju hrane za životinje i tehnologije za preradu te hrane, nastale su zapreke u međunarodnoj trgovini i komunikaciji o pitanjima tehnologije."

Nazivlje, sigurnost i higijena – glavni zadaci

U tvornicama hrane za životinje širom svijeta događaju se brojne nesreće zbog nepostojanja pravilnih sigurnosnih mjera za strojeve, uključujući projektiranje s obzirom na sigurnost i zaštitu, sprječavanje eksplozije prašine, električne sustave i sigurnosne zahtjeve uključene u razmještaj, instalaciju i proizvodnju opreme. Problem svjetskih razmjera predstavljaju primjerice eksplozije prašine.

Kod strojeva za proizvodnju hrane za životinje mnogi čimbenici mogu utjecati na higijenu, okoliš i dobrobit rukovatelja. Stoga treba naći usklađena rješenja. Zdravlje ljudi i životinja i sigurnost ljudi i imovine najviši su prioritet normizacije za koji je, naravno, potrebna čvrsta terminološka osnova.

Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija

Kako bi se pristupilo tim pitanjima, unutar tehničkog odbora ISO/TC 293 osnovane su tri skupine, koje će raditi na nazivlju, sigurnosti i higijeni.

Tehnički odbor ISO/TC 293 ima sljedeće ciljeve:

- izraditi međunarodne norme za nazivlje i grafičke simbole, sigurnost, higijenu i metode ispitivanja za tehničke zahtjeve te za izvedbu pojedinačne opreme i proizvodnih linija koja može utjecati na kvalitetu hrane, učinkovitost proizvodnje i potrošnju energije
- potaknuti međunarodnu razmjenu povezani s tehničkim pitanjima, promicati međunarodnu trgovinu i smanjiti sigurnosne rizike u procesu proizvodnje hrane za životinje i rizike povezane s higijenom hrane, zdravstvenim mjerama na radnom mjestu i onečišćenjem okoliša
- predložiti najbolja rješenja za sigurnost i higijenu strojeva za proizvodnju hrane za životinje
- osigurati tehničku osnovu za ocjenjivanje sukladnosti i neovisnu tehnološku osnovu za narudžbe, pregledi i preuzimanje složenih proizvodnih linija

Gledajući u budućnost, gospođa Han predviđa brojne koristi za sektor: "Ostvarenje tih ciljeva zajamčit će kvalitetu i higijenu hrane, sigurnost proizvodnje i zaštitu okoliša, stvoriti sigurno i higijensko okruženje za rukovatelje, povećati učinkovitost formuliranja hrane, smanjiti troškove, zaštititi interesu i proizvođača i korisnika te promaknuti tehnologiju proizvodnje omogućujući reguliranje tog područja – dakle, donijet će ogromne koristi svim sudionicima."

Budući izazovi

U budućnosti će se rad tehničkog odbora ISO/TC 293 usredotočiti i na inteligentne proizvodne linije i mreže usluga u skladu s modernizacijom poljoprivrednih procesa.

Prema mišljenju gospođe Han, "najveći će izazov biti okupiti najistaknutije svjetske stručnjake, što više njih, i dobiti potporu vlada kako bismo držali korak s najnovijim tehnološkim dostignućima u strojevima za proizvodnju hrane za životinje i mogli izraditi međunarodne norme, koje ne samo da pružaju stručnu podršku međunarodnoj trgovini nego i promiču proizvođačke tehnike i korisnicima osiguravaju kvalitetne proizvode".

Činjenice i brojke:

- U svijetu ima više od 30 000 tvornica za proizvodnju hrane za životinje.
- U poslove uvoza i izvoza tih strojeva uključeno je više od 100 zemalja.
- Predviđa se da će broj stanovnika na svijetu doseći 8,5 milijardi do 2030., 9,7 milijardi do 2050. i više od 11 milijardi do 2100. godine.
- Ako broj stanovnika na svijetu dosegne 9,1 milijardi do 2050. godine, proizvodnja hrane na svjetskoj razini treba se povećati 70 %, a u zemljama u razvoju dvostruko.

Izvor: UN, FAO

(Izvor: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2019, Sandrine Tranchard, prijevod: T. Majić)

Kako ISO-ove norme mogu pomoći u borbi protiv klimatskih promjena

Počeo je COP 21, godišnja konferencija država potpisnica Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC). Ovogodišnji govor i pregovori posebno su važni za budućnost klimatskih promjena jer pružaju priliku za svjetski sporazum kako bi se globalno zatopljenje ograničilo na 2 °C.

Organizacije, tijela koja donose propise, poduzeća i gradovi trebaju alate kojima će pristupiti rješavanju problema klimatskih promjena, smanjiti emisije stakleničkih plinova i upravljati mjerama ublažavanja i prilagodbe.

"Svi trebamo pronaći inovativna rješenja za prilagodbu klimatskim promjenama. Poticanje preventivnih mjera i provedba rješenja ambiciozan su zadatak, ali imamo na raspolaganju alate kao što su međunarodne norme, koje će nam pomoći da ostvarimo ciljeve održivog razvoja i konferenciju COP 21 učinimo uspješnom", rekao je vršitelj dužnosti glavnog tajnika ISO-a Kevin McKinley.

"Kako da prosudimo prikladnost plana smanjenja emisija kada svatko radi sam za sebe u svom kutu? Tu nastupaju dobrovoljne norme – norme koje su zajednički izradili korisnici za korisnike. Bez njih bi bilo nemoguće prilagoditi se klimatskim promjenama na uravnotežen način", dodaje Olivier Peyrat, generalni direktor AFNOR-a i potpredsjednik ISO-a za financije.

ISO je izradio više od 570 norma povezanih s okolišem, uključujući norme za praćenje klimatskih promjena, kvantificiranje emisija stakleničkih plinova i promicanje dobre prakse u upravljanju okolišem i projektiraju. Te norme mogu pomoći dionicima da pristupe problemu klimatskih promjena i podupiru napore razvijenih zemalja i zemalja u razvoju povezanih s ublažavanjem i prilagodbom.

ISO primjerice ima niz norma koji uključuje ISO 14064 i ISO 14065, norme koje pomažu organizacijama da kvantificiraju svoje emisije stakleničkih plinova i komuniciraju o njima, te ISO 14001 i ISO 50001, koje pomažu u promicanju dobre prakse u upravljanju okolišem i energijom.

Organizacijama su potrebne i dosljedne i usporedive mjere i metodologije koje se odnose na klimatske promjene, a također i učinkovita i transparentna komunikacija o rezultatima tih metodologija. U izradi je norma ISO 14080, *Guidance with framework and principles for methodologies on climate actions* (Smjernice s okvirom i načelima za metodologiju povezani s klimatskim promjenama), koja će dati smjernice o okviru za razvoj novih i o upotrebi postojećih metodologija za mjere s obzirom na klimu i njihovo preispitivanje, revidiranje i upravljanje s ciljem da ispune potrebe dionika.

Prateći događaj o klimatskoj neutralnosti i otpornosti u organizaciji ISO-a i GHGMI-ja

S ciljem da skrenu pozornost na alate dostupne dionicima i pozabave se trenutnim potrebama za novim alatima, ISO i Institut za upravljanje stakleničkim plinovima (Greenhouse Gas Management

Institute, GHGMI) zajednički su organizirali službeni prateći događaj tijekom konferencije COP 21 na temu *Climate neutrality and resilience* (Klimatska neutralnost i otpornost).

Prateći događaj usredotočit će se na razvoj suradnje među tijelima koja izraduju norme s ciljem da se raspravi o trenutnim potrebama za novim normama o klimatskim promjenama i potakne rasprava o tome kako razviti suradnju među globalnim programima novih normizacijskih aktivnosti. Više informacija o tom događaju potražite u [programu](#).

COP 21 pod okriljem norme ISO 20121 za održivost priredbi

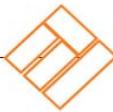
Kako bi se ugostili deseci tisuća posjetitelja, za konferenciju COP 21 izabran je održivi oblik priredbe prema normi [ISO 20121](#), *Event sustainability management systems – Requirements with guidance for use* (Sustavi upravljanja održivošću priredbi – Zahtjevi i upute za uporabu). U normi su utvrđeni zahtjevi za sustav upravljanja održivošću priredbi i upute za ispunjavanje tih zahtjeva. Norma pomaže da se osigura da priredba pridonosi trima dimenzijama održivosti: gospodarskoj, ekološkoj i društvenoj.

Norma ISO 20121 bavi se poboljšanjem održivosti kroz sve aktivnosti povezane s priredbom tijekom čitavog ciklusa upravljanja priredbom. Norma zahtjeva da organizacije prepoznaju odnos s društvom i utjecaj na društvo te što društvo očekuje od priredbe.

Usvojivši taj pristup, Vlada Francuske želi uspostaviti i provesti sustav upravljanja održivošću priredbi, osigurati da on bude u skladu s njezinom deklariranim politikom održivosti priredbi i dokazati dobrovoljnu sukladnost s normom.

(Izvor: http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref2028, Sandrine Tranchard, 30. studenoga 2015. godine, prijevod: T. Majić)

CEN i CENELEC pridonose stvaranju netoksičnog okoliša

CEN i CENELEC smatraju vrlo važnim ukazati na rizike za okoliš i zdravlje, naročito one koje se odnose na djecu, a povezani su s uporabom štetnih tvari uključujući i kemikalije u proizvodima. To je u skladu sa 7. akcijskim programom za okoliš (7th Environment Action Program – EAP) koji je vodilja europske politike za okoliš do 2020. godine i nakon toga. EAP određuje da razvoj netoksičnih materijala i razvoj održivih zamjena treba poduprijeti dugoročnim akcijama s ciljem ostvarenja netoksičnog okoliša.

Nedavna je akcija CEN-a i CENELEC-a povezana s tim ciljem razvoj prijedloga europskoga normizacijskog plana za mjerjenje i deklariranje tvari reguliranih propisima. Cilj je dopuniti i poduprijeti donošenje zakona povezanih s tvarima u proizvodima koje neprekidno zabrinjavaju. Norme koje treba razviti osigurat će pomoći za bolju komunikaciju u cijelom dobavnom lancu, metode analize i karakteriziranja za određivanje tvari u proizvodima te će pomoći identificirati ključna izmjenjivanja kad dođe do pretvaranja proizvoda u otpad te otpada u proizvod.

CEN je također u siječnju 2015. godine pokrenuo projekt koji podupire Europska komisija, a koji se odnosi na opasne kemikalije u normama za proizvode. Tehnički odbori većinu vremena nisu svjesni potrebe razmatranja opasnih kemikalija i često im nedostaje stručnost kako bi mogli skicirati specifične odredbe i stavke. Cilj je toga projekta pružiti potporu tehničkim odborima za uključivanje takvih odredbi u norme kako bi se osiguralo da su norme za proizvode na tržištu u skladu s zakonodavstvom o kemikalijama te da pridonose minimiziranju utjecaja kemikalija u proizvodu na zdravlje i okoliš. Projekt će biti završen sredinom 2017. godine.

(Izvor: http://www.cencenelec.eu/news/brief_news/Pages/TN-2015-015.aspx, priredio: V. Jaram)

Održana 66. opća skupština ETSI-ja

66. opća skupština ETSI-ja održana je 17. - 18. studenoga 2015. u njihovom sjedištu Sophia Antipolis, pokraj Nice u Francuskoj (slika 1).

Slika 1 - 66. opća skupština ETSI-ja

	EN	ES	EG	GS	SR	TR	TS	Ukupno
2011	81	19	7	6	6	212	2676	3007
2012	53	19	4	8	7	198	2427	2716
2013	56	21	2	22	5	68	1857	2031
2014	46	26	5	32	2	195	2025	2331
ruj.15	48	29	3	13	2	58	1139	1292

Tablica 1 - ETSI-jevi objavljeni dokumenti 2011 – 09/2015

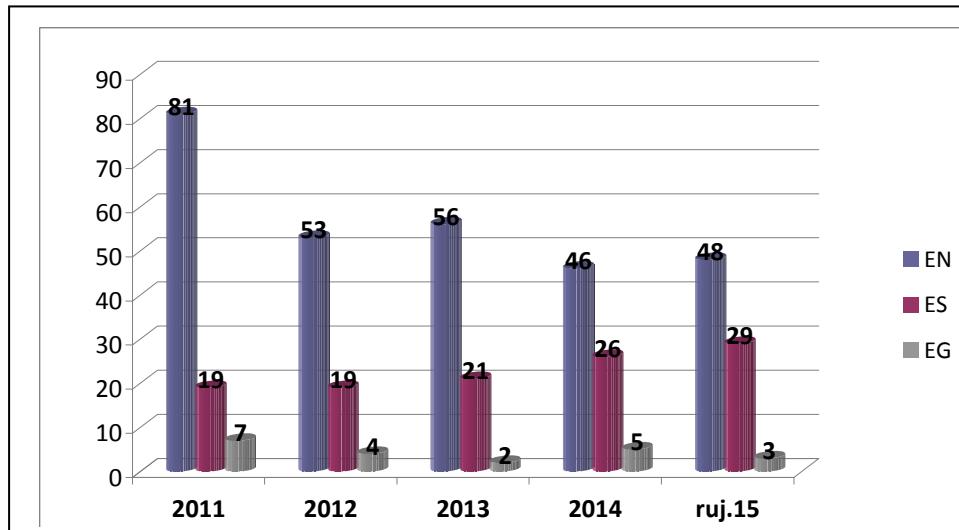
Rezultate rada Instituta tijekom 2015. godine te planove za iduću godinu predstavio je generalni direktor Luis Jorge Romero. Od početka godine do kraja rujna 2015. ETSI je objavio ukupno 1292 normizacijska dokumenta. Pregled objavljenih normizacijskih dokumenata, uključujući 3GPP partnerske projekte, tijekom zadnjih 5 godina prikazan je u tablici 1.

(EN – europska norma, ES – ETSI norma, EG – ETSI uputa, GS – grupna specifikacija, SR – specijalni izvještaj, TR – tehnički izvještaj, TS – tehnička specifikacija)

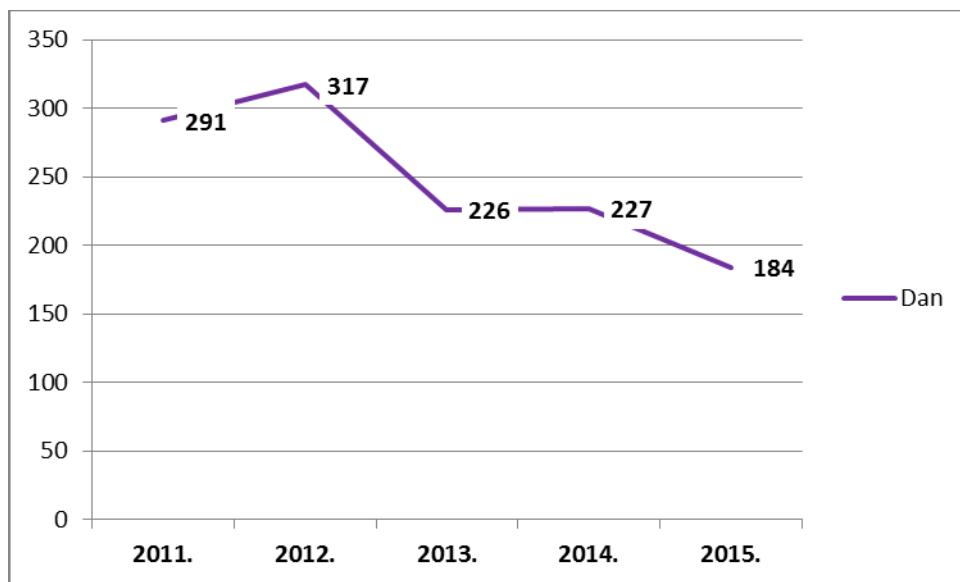
Tijekom zadnje 4 godine ETSI godišnje objavi oko 50 europskih norma, uz istovremeni porast broja objavljenih ETSI-jevih norma te blago smanjenje objavljenih ETSI-jevih uputa (slika 2. na idućoj stranici).

Tijekom zadnje četiri godine prosječno vrijeme izrade europske norme, od trenutka dostave nacrta u tajništvo ETSI-ja pa do objave, stalno se skraćivalo. Krajem rujna 2015. smanjeno je na 184 dana (slika 3., na idućoj stranici). Taj je proces u skladu s europskim zahtjevom za skraćivanjem vremena potrebnog za izradu europskih norma. U uvjetima brzog razvoja tehnologije potrebno je osigurati harmoničan razvoj sigurnih i kvalitetnih proizvoda i usluga na europskom tržištu.

Odnos između objavljenih prvih izdanja europskih norma i revizije postojećih prikazan je na slici 4. (na stranici 19)

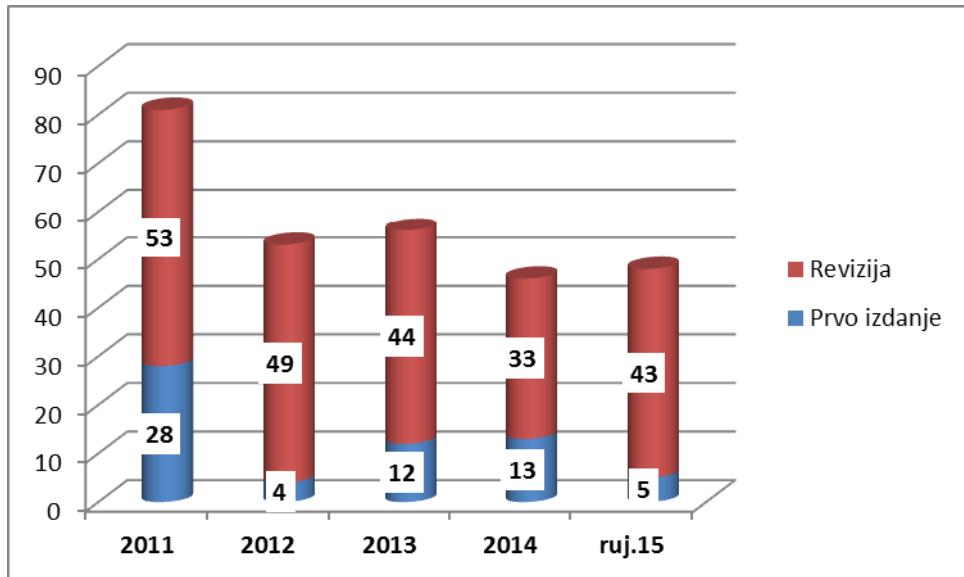
Slika 2 - Pregled objavljenih dokumenata tijekom zadnjih 5 godina

Slika 3 - Prosječno vrijeme izrade europske norme u ETSI-ju

ETSI se svojim aktivnostima želi nametnuti kao prvi izbor za normizaciju u području informacijsko-komunikacijskih tehnologija (ICT). U tom cilju vodi dijalog s Europskom komisijom i članovima Europskog parlamenta preuzimajući vodeću ulogu u prihvaćanju i realizaciji normizacijskih mandata iz navedenog područja.

Očekuje se da će za 2016. godinu neće mijenjati financijska podrška Europske komisije budući da je tijekom 2014. – 2015. godine proračun Europske komisije za normizaciju smanjen za 25 %.

Slika 4 - Pregled odnosa prvog izdanja europskih norma prema reviziji postojećih

Izrada norma na temelju mandata Europske komisije regulirana je Uredbom 1025/2012. Tijekom 2015. godine ETSI je prihvatio dva zahtjeva Europske komisije (mandata), i to **M/536** za izradu harmoniziranih norma koje su pod direktivom za radijsku opremu (RED) 2014/53/EU i mandat **M/530** o privatnosti (privacy by design) u suradnji sa zajedničkom radnom skupinom CEN/CENELEC JWG8. U tijeku su razgovori s Europskom komisijom i pripremne aktivnosti za kreiranje normizacijskih mandata koji se odnose na sljedećih pet područja: ITS (inteligentni transportni sustavi), EMC (elektromagnetska kompatibilnost), eko-dizajn, tekstil (uključujući ICT) i igre putem interneta.

ETSI aktivno surađuje s europskom istraživačkom i inovacijskom zajednicom te kao partner sudjeluje u realizaciji nekoliko projekata koje financira Europska komisija. Zadatak je na vrijeme identificirati koje su tehnologije prikladne za normizaciju te poticati i pomagati odgovarajuće dionike na normizacijske aktivnosti koje su unutar ETSI-jevog područja djelovanja.

Na skupštini je odlučeno da će u 2016. godini ETSI raditi na sljedeća, četiri strateška područja:

- LTS** (dugoročna strategija 2016. – 2020.),
- SSP** (pametna sigurnosna platforma),
- IoT** (internet objekata) i
- 5GCOM** (komunikacija 5. generacije).

Potpisano je pismo namjere o suradnji s **EMVC**-om – organizacijom koja na globalnoj razini objedinjuje aktivnosti koje se odnose na interoperabilnost i osiguranje sigurnih finansijskih transakcija.

ETSI je potpisao nove memorandume o suradnji (MoU) sa sljedećim organizacijama:

- CRIM** (Comité International Radio-Maritime),
- SAFE-BioPharma** (An Biopharmaceutical Industry Collaborative for Secure, Trusted Online Identity),
- OIF** (Optical Internetworking Forum), i
- CCC** (Car Connectivity Consortium).

Obnovljeni su memorandumi o suradnji sa sljedećim organizacijama:

OASIS (Organization for the Advancement of Structured Information Standards),

IEEE (The Institute of Electrical and Electronics Engineers),

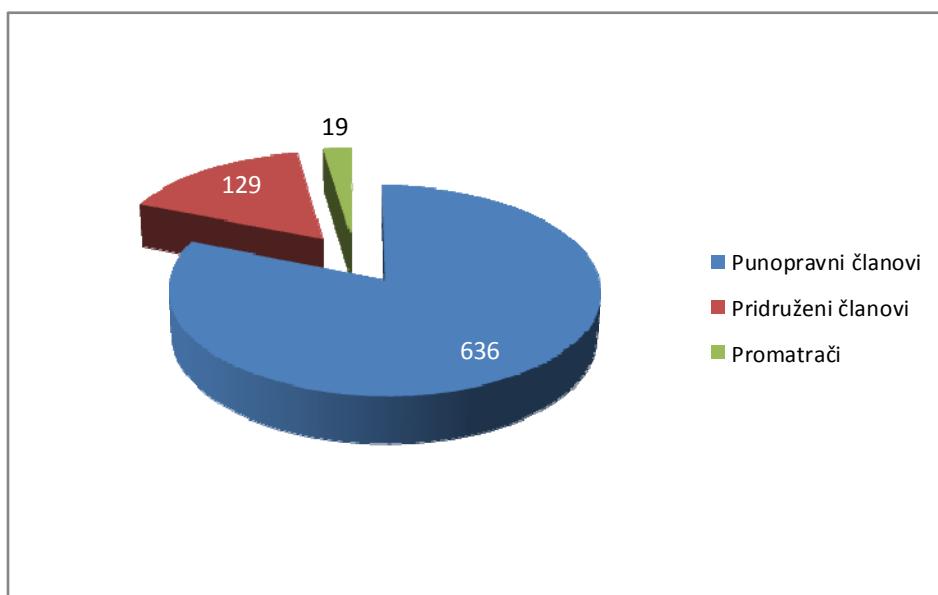
EPO (European Patent Office),

ERTICO – ITS Europe (javno-privatna partnerska organizacija koja podržava razvoj i primjenu inteligentnih transportnih sustava (ITS) u Europskoj uniji i šire) i

SCTE (Society of Cable Telecommunications Engineers).

Za 2015. godinu predviđen je višak u proračunu u iznosu od 134 000 eura, a za 2016. godinu je planiran proračun ETSI-ja u iznosu od gotovo **23 milijuna eura** uz uravnotežen iznos prihoda i rashoda. U 2016. godini ostaje nepromijenjen iznos jedinice finansijskog doprinosa (UoC-Units of Contribution) svojih članova u odnosu na 2015. godinu.

Struktura ukupnog broja od **784** člana ETSI-ja prikazana je na slici 5. Članovi ETSI-ja dolaze iz 63 države sa 5 kontinenata.

Slika 5 - Struktura članova ETSI-ja

Prihvaćena je izmjena članka 8.3 ETSI-jevih pravila o radu kojim je generalni director ovlašten da osigura odgovarajuće spremanje korporativnih podataka u bazama podataka o članstvu u ETSI-ju u slučaju spajanja ili razdvajanja pojedinih organizacija. Također je donesena odluka da se izmijeni članak 18 u kojem je bolje definirana zaštita Instituta u slučaju spora i optužbe od strane članova ETSI-ja.

Na 66. općoj skupštini ETSI-ja kao i na 45. sastanku ETSI NSO (nacionalne normizacijske organizacije), koji je održan 16. studenoga 2015. nije bilo prisutnih predstavnika iz Hrvatske.

B.Burazer

Odlazak gospodina Mirka Vukovića u mirovinu

Dana 13. studenoga 2015. godine, sa 65 godina života i 41 godinom radnog staža gospodin Mirko Vuković otišao je u zasluženu mirovinu. Gospodin Vuković bio je aktivni sudionik u osnivanju normizacijskoga sustava u Republici Hrvatskoj te je dao značajan doprinos stvaranju ugleda naše institucije na domaćoj i europskoj razini.

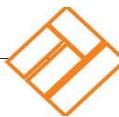
Te veljače 2004. godine Zagreb je bio pod snijegom. Bilo je dosta hladno i klizavo na putu prema zgradi u Vukovarskoj 78 gdje je bio smješten tadašnji DZNM. Išao sam na razgovor za posao. Došavši u sobu na drugom katu gdje je trebao biti obavljen razgovor, upoznao sam gospodina Mirka Vukovića. Na kraju razgovora gosp. Vuković mi je pružio ruku i rekao "dobra prezentacija". Oko mjesec dana poslije toga, počeo sam raditi u DZNM-u, a gospodin Vuković bio mi je šef. Radio sam na izdavanju norma, službenoga Glasila DZNM-a, kataloga hrvatskih norma i drugih izdanja DZNM-a. Glasilo DZNM-a tada smo radili zajedno nas dvojica s gospodinom Vladimirom Kurelcem, vanjskim suradnikom i stručnjakom koji je veliki dio svog radnoga vijeka proveo radeći na normizaciji, u Končaru i u JUS-u i JEK-u. Bila je to ugodna i lijepa suradnja. S gospodinom Vukovićem dobro sam surađivao sve vrijeme dok mi je bio nadređeni, do osnivanja Hrvatskoga zavoda za norme (HNZ), a i kasnije kad je postao ravnatelj HZN-a. Vodili smo i razgovore o različitoj problematici, a priču o Molvama i tome kako je bilo kad je on kao mladi inženjer radio u INA Naftaplinu čuo sam puno puta ..., a vi?

Mirko Vuković

Ali, krenimo od početka. Gospodin Mirko Vuković rođen je 1950. godine u Studencima kod Imotskoga. Na tadašnjem Elektrotehničkome fakultetu (danas Fakultet elektrotehnike i računarstva) Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1973. godine na usmjerenu Automatika smjera Elektronike. Nakon toga zapošljava se kao asistent u Institutu Ruđer Bošković gdje radi na razvoju digitalnih upravljačkih sustava i na znanstvenim projektima tadašnjega OOURE-a Elektronika.

Godine 1977. prelazi u INA-Naftaplin gdje radi na projektiranju, izgradnji i puštanju u pogon proizvodnih i tehnoloških postrojenja za proizvodnju i transport nafte i plina i opremanjivanje plina za područje električnih instalacija i automatizacije tih postrojenja. Najznačajnija od tih postrojenja bila su etansko postrojenje za opremanjivanje plina u Ivanić gradu, sustav transporta plina INA-Naftaplina, plinski sustav Podravina – Centralna plinska stanica Molve I i Molve II te druga manja postrojenja u sklopu toga sustava. Radio je i na izgradnji i rekonstrukciji većeg broja plinskih i kompresorskih stanica, otpremnih i sabirnih stanica te izgradnji podzemnog skladišta plina u Okolima (PSP Okoli). Tijekom tog rada gospodin Mirko Vuković surađivao je s vodećim svjetskim projektnim i inženjering tvrtkama te proizvođačima opreme u industriji nafte i plina.

Osobne obavijesti

Nakon deset godina provedenih u INA-Naftaplinu, prelazi kao projektant u poduzeće ATM (danас u sklopu Siemens Hrvatska) u Odjel za automatizaciju u procesnoj industriji u tadašnjem OOUR-u Inženjering (poslije Sektoru inženjeringu). Bio je odgovorni projektant za projektiranje sustava automatskoga upravljanja za postrojenje CPS Molve III te projektiranje niza postrojenja na tom pogonu (kemijska priprema vode, posebne procesne jedinice i drugo). U ATM-u je radio do 1992. godine.

Značajan dio svog radnog vijeka, više od dvadeset godina, gosp. Vuković je proveo radeći u institucijama hrvatske tehničke infrastrukture za kvalitetu (normizacija i mjeriteljstvo), najprije kao član radne skupine koju je 1991. godine osnovao tadašnji ministar znanosti, prof. dr. Branko Jeren i koja je konceptualno oblikovala djelokrug i ustrojstvo Državnoga zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM), a potom od 1992. godine kao viši savjetnik u Odjelu za mjeriteljstvo te kasnije, od 1996. godine, kao načelnik Odjela za tehničke poslove odnosno Odjela za informacijsko-dokumentacijske poslove.

Gospodin Vuković je u počecima DZNM-a radio na konceptualnom definiranju i uspostavljanju infrastrukture u području mjeriteljstva, posebno mjeriteljskoga ovlašćivanja i potvrđivanja te u području certificiranja na temelju tadašnjih propisa iz područja sigurnosti proizvoda, a koji su bili u djelokrugu DZNM-a. Bio je i član uže radne skupine koja je izradila prijedloge *Zakona o mjeriteljskoj djelatnosti*, *Zakona o mjernim jedinicama* i *Zakona o nadzoru predmeta od plemenitih kovina*, a koje je 1993. godine donio Hrvatski sabor. Radio je i na izradi pravilnika iz područja mjeriteljstva koje je donio DZNM za provedbu navedenih zakona te sudjelovao u radu prvih tehničkih odbora iz područja normizacije i izradbi prvih terminoloških dokumenata iz područja normizacije i mjeriteljstva.

Kao načelnik Odjela za tehničke poslove odnosno Odjela za informacijsko-dokumentacijske poslove radio je na izdavanju i uređivanju norma, definiranju odgovarajućih baza podataka o hrvatskim normama, uređivanju službenoga Glasila Zavoda, kataloga hrvatskih norma te drugih publikacija koje je izdavao Zavod.

Gosp. Vuković sudjelovao je i u radu odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO, IEC), posebno u radu međunarodnog odbora INFCO u kojem su se usklađivale aktivnosti informiranja u području tehničkih norma, organizaciji informatičke djelatnosti i baza podataka o normama te međunarodnoj klasifikaciji norma (ICS).

Radio je i na organizaciji informacijske i informatičke službe Zavoda (izgradnja računalne mreže, koncipiranju različitih baza podataka za potrebe normizacije, osnivanju informacijske središnjice o normama i tehničkim propisima u smislu zahtjeva WTO/TBT sporazuma Svjetske trgovinske organizacije (WTO) nakon što je Republika Hrvatska postala njezinom članicom. Bio je član uže radne skupine koja je izradila prijedlog *Zakona o normizaciji* koji je 1996. godine donio Hrvatski sabor.

Republika je Hrvatska potpisivanjem *Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju* (SSP) preuzeila obveze usklađivanja hrvatske tehničke infrastrukture za kvalitetu (tehnički propisi, normizacija, mjeriteljstvo, akreditacija i ocjena sukladnosti) s odgovarajućom infrastrukturom Europske unije (EU). Izrađeni su najvažniji dokumenti u području usklađivanja: *Strategija usklađivanja tehničkoga zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije* (koju je početkom 2003. godine prihvatile Vlada Republike Hrvatske) te *Analiza usklađenosti postojećeg hrvatskoga tehničkoga zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije*.

Nakon pripreme potrebne dokumentacije za dobivanje stručne i tehničke pomoći za usklađivanje tehničke infrastrukture iz projekta CARDS Europske unije, a na temelju čega je ista odobrena DZNM-u te donirana oprema za poboljšanje sposobnosti nacionalnih laboratorija, radi sa stručnjacima iz projekta CARDS 2001 na pripremi tekstova za *Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenu sukladnosti*, *Zakon o općoj sigurnosti proizvoda*, *Zakon o normizaciji* i *Zakon o akreditaciji*. Sve te zakone donio je Hrvatski sabor u rujnu 2003. godine.

Osobne obavijesti

Dugogodišnji suradnici. S lijeva Ljiljana Bakal-Prvonožec, Snježana Zima, Mirko Vuković i Ljerka Flegar

su zakonodavstvo transponirane sve europske mjeriteljske direktive, čime su u potpunosti bili ispunjeni uvjeti iz članka 73. SSP-a koji su se odnosili na mjeriteljsku infrastrukturu. Aktivno je sudjelovao u radu europskih i međunarodnih mjeriteljskih organizacija čiji je DZM član.

U HZN se vraća u siječnju 2010. godine na mjesto vršitelja dužnosti ravnatelja. Ravnatelj HZN-a postaje u srpnju 2010. godine.

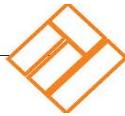
Mirko Vuković, ravnatelj HZN-a, na 75. općoj skupštini IEC-a u Melbourneu (Australija), 2011. godine

broju objavljene kao dokumenti DZNM-a, DZM-a i HZN-a ili su poslužile kao podloga za izradbu odgovarajućih nacionalnih propisa. Preveo je i priredio veći broj međunarodnih normizacijskih i mjeriteljskih rječnika (terminoloških norma) koji su izdani kao norme ili posebna izdanja DZNM-a i DZM-a.

Nakon preustroja DZNM-a 2005. godine, u tri nove institucije (Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatski zavod za norme i Akreditacijska agencija) nastavlja raditi u Hrvatskom zavodu za norme (HNZ) kao voditelj Odsjeka za razvoj, edukaciju i certifikaciju. S toga mesta odlazi u ožujku 2006. godine na mjesto ravnatelja Državnog zavoda za mjeriteljstvo (DZM), gdje bio do svibnja 2009. godine kada je razriješen dužnosti ravnatelja. U tom razdoblju provedeno je potpuno usklađivanje hrvatskoga mjeriteljskog sustava sa zahtjevima EU-a, u nacionalno

Aktivno je sudjelovao u radu europskih (CEN, CENELEC) i međunarodnih (IEC, ISO) normizacijskih organizacija. Objavio je veći broj članaka u Glasilu DZNM, HZN Glasilu i HZN e-glasilu iz područja usklađivanja tehničke infrastrukture, normizacije, mjeriteljstva, ocjene sukladnosti i upravljanja kvalitetom (sustavi upravljanja prema normama niza ISO 9000).

Gosp. Mirko Vuković preveo je s engleskoga jezika više desetaka međunarodnih i europskih norma, mjeriteljskih preporuka i dokumenata te gotovo sve europske direktive tzv. *novoga pristupa* i direktive iz područja mjeriteljstva, koje su u velikom

Osobne obavijesti

Vlasta Gaćeva-Morić i Mirko Vuković na 34. Općoj skupštini ISO-a u New Delhiju (Indija), 2011. godine

U travnju 2012. godine razriješen je dužnosti ravnatelja HZN-a. Nastavlja raditi u HZN-u na mjestu voditelja Odsjeka za informatiku. Na tom radnom mjestu radio je i na radnim zadacima izvan djelokruga toga radnog mjesta, posebno na nizu dokumenata i izvještaja za potrebe ministarstava i europskih normizacijskih organizacija (CEN/CENELEC) pridonoseći na taj način hrvatskoj normizaciji u cijelini.

Gospodin Mirko Vuković na jednoj od proslava Svjetskoga dana norma u DZNM-u

Osobne obavijesti

Posjet ASTM-u, West Conshohocken, USA, u prosincu 2001. godine. Na slici sa suradnicima iz DZNM-a ispred zida na kojem su ploče s imenima nagrađenih članova tehničkih odbora za njihov doprinos radu pojedinog tehničkog odbora (imena nagrada su različita ovisno o području rada odbora). ASTM je 1998. godine proslavio 100 godina rada. Na slici: Mirko Vuković (prvi s lijeva), Melania Grubić Sutara i Slobodan Galjanić.

S tog položaja otišao je u zasluženu mirovinu.

Zahvaljujemo gosp. Vukoviću na njegovom cijelokupnom angažmanu i doprinosu razvoju hrvatske normizacije i želimo mu dugo uživanje u zasluženoj mirovini. Sretno!

V. Jaram

